

HOOGHEEMRAADSCHAP
**DE STICHTSE
RIJNLANDEN**

Aan het algemeen bestuur van Hoogheemraadschap
De Stichtse Rijnlanden
Aan de raad van de gemeente Stichtse Vecht

Bestuursinformatiebrief

Datum collegevergadering: 16 september 2014
Verzenddatum: 22 september 2014

DM-nummer: 862838-v3

Onderwerp: reactie college n.a.v. rapport Twijnstra
Gudde over aanpak ernstige wateroverlast eind juli in
Kockengen e.o.

Bijlage : Evaluatie Twijnstra Gudde 'Evaluatie
wateroverlast Kockengen juli 2014

Geachte bestuursleden en gemeenteraadsleden,

Door zware regenval kampte Kockengen (gemeente Stichtse Vecht) op 28 juli jl. met ernstige wateroverlast. De gemeente Stichtse Vecht en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden hebben afgesproken om de gezamenlijke aanpak bij het bestrijden van deze wateroverlast te evalueren. Samenwerking, communicatie en de waterstaatkundige aanpak vormen de pijlers van deze evaluatie. Bijgaand ontvangt u de 'Evaluatie wateroverlast Kockengen juli 2014' die vandaag openbaar is geworden. In deze bestuursinformatiebrief(HDSR)/ memo aan de gemeenteraad Stichtse Vecht ontvangt u de reactie van het college van dijkgraaf en hoogheemraden en het college van burgemeester en wethouders op de evaluatie.

Vanavond gaan gemeente en waterschap tijdens een informatieavond met organisaties en inwoners uit Kockengen in gesprek over de uitkomsten van deze evaluatie.

Wederom ernstige wateroverlast in Kockengen en omgeving

Het dorp Kockengen e.o. werd eind juli 2014 wederom geconfronteerd met ernstige wateroverlast. De gevolgen hiervan in het dorp en daarbuiten waren duidelijk zichtbaar en hielden bovendien enkele dagen aan. Bij een aantal woningen stroomde water naar binnen, wegen werden onbegaanbaar en bij enkele boerderijen liep de voeropslag onder water. Waterschap en gemeente zijn zich bewust van de ernst en de maatschappelijke impact van de situatie op de directe leefomgeving van inwoners van Kockengen e.o..

Poldermolen 2
Postbus 550
3990 GJ Houten
T (030) 634 57 00
F (030) 634 59 99
post@hdsr.nl

Uitzonderlijke hoeveelheid neerslag

In dit gebied (het maalgied van gemaal De Tol) is eind juli binnen een tijdsbestek van 48 uur ca. 138 mm, niet voorspeld, hemelwater gevallen in Kockengen en in de polders ten zuid-oosten van dit dorp (bron: KNMI). Dit is meer dan anderhalf keer zoveel als de neerslag die normaal in de gehele maand juli valt. In Nederland viel toen alleen in het nabijgelegen Maarssenbroek nog meer regen. Dat heeft het systeem van waterafvoer in dit gebied zwaar op de proef gesteld en op een wijze die zo nog niet eerder is voorgekomen.

Samenwerking en communicatie moeten beter

De directe aanpak van de wateroverlast heeft een aantal onvolkomenheden en verbeterpunten bloot gelegd in de samenwerking tussen waterschap en gemeente en in de communicatie met de inwoners, die in het rapport van Twynstra Gudde worden benoemd en toegelicht. Het rapport stelt daarbij dat op basis van het uitgevoerde onderzoek geen uitspraken kunnen worden gedaan over de vraag of de wateroverlast beter/snelser zou zijn bestreden als deze conclusie anders was geweest. In het rapport zijn aanbevelingen gedaan.

Aanbevelingen uit het rapport van Twynstra Gudde

Een belangrijke aanbeveling uit de evaluatie aan gemeente en waterschap is om een gezamenlijk specifiek draaiboek op te stellen over hoe te handelen bij (mogelijke) wateroverlast in Kockengen, nu daar wederom problemen zijn ontstaan. Gemeente en waterschap moeten tevens investeren in de relatie, zodat beide partijen elkaar gemakkelijker vinden om samen op te trekken bij gebeurtenissen als deze.

Verder wordt het nodig geacht dat tussen gemeente en waterschap afspraken worden gemaakt over afstemming van de communicatie richting inwoners, over de verbetering van de bereikbaarheid van beide organisaties tijdens zo'n situatie en dat gemeente en waterschap ook in gesprek gaan met de inwoners over wat er is voorgevallen.

Wij nemen deze aanbevelingen over en gaan daarmee voortvarend aan de slag. Dit moet eind oktober 2014 leiden tot een gezamenlijk draaiboek met werkafspraken over wie wat doet bij de bestrijding van een overlastsituatie waarbij sprake is van maatschappelijke onrust, maar nog geen sprake is van een crisis (conform de GRIP-methodiek in het gemeentelijke crisisbeheersingsplan). Deze werkafspraken moeten niet alleen gelden tussen gemeente Stichtse Vecht en Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, maar ook tussen Stichtse Vecht en Waterschap AGV en tussen HDSR en andere gemeenten.

Informatie-avond voor inwoners Kockengen en overleg met klankbordgroep

Aan de invulling van laatstgenoemde aanbeveling is een begin gemaakt met de informatieavond voor inwoners van Kockengen e.o. Bovendien is hierover overleg gevoerd met de klankbordgroep Kockengen Waterproof, die in het kader van de evaluatie ook is geïnterviewd en is geraadpleegd over de opzet van de informatieavond. Vanuit de klankbordgroep zijn reeds de nodige vragen gesteld over wat er precies is gebeurd. Die vragen worden uiteraard beantwoord en in het vervolgtraject blijft deze groep betrokken bij de probleemaanpak.

Watersysteem rond Kockengen zwaar op de proef gesteld

Deze niet geplande en ook onverwacht zware 'stress-test' van het watersysteem in het getroffen gebied midden in de zomer heeft nog andere onvolkomenheden blootgelegd. Zo bleek een stuw bij de Haarrijnse plas, die aanvankelijk nog wel werkte, door een technische storing bij het bereiken van de hoogste stand weer naar beneden te gaan. Daarbij viel de tijdelijke maalvoorziening gedeeltelijk uit die in Maarssenbroek is geplaatst i.v.m. het in aanbouw zijnde, nieuwe gemaal Haarrijn. Verder kon een n.a.v. de wateroverlast in oktober 2013 geplaatste noodpomp - als onderdeel van de tijdelijke maatregelen vanuit Kockengen Waterproof - pas later worden ingeschakeld. Deze zaken zijn weer hersteld, maar hebben er wel toe geleid dat er in de eerste uren van wateroverlast meer water richting Kockengen stroomde dan de toch al enorme hoeveelheid als gevolg van de neerslag zelf. Ook die hoeveelheid zou op zichzelf - zeker in het eerste etmaal - tot forse wateroverlast

hebben geleid, maar nu moesten er meer aanvullende maatregelen worden genomen om deze extreme hoeveelheid water kwijt te raken en zijn in totaal 7 noodpompen bijgeplaatst. Het wegmalen heeft uiteindelijk een paar dagen geduurd en het waterschap heeft er volledig begrip voor dat de inwoners dit graag sneller hadden zien gebeuren en dat zij hierover teleurgesteld zijn.

Het gemaal op de hoek Koningstraat, dat in beheer is bij de gemeente, bleek tijdens de regenval verstopt te zitten met waterplanten en vuil. Onduidelijk is waar deze grote hoeveelheid plantaardig afval vandaan is gekomen. Duidelijk is wel dat de gemeente het schoonhouden van de roosters voor dit gemaal moet intensiveren.

Te nemen maatregelen met het oog op toekomstige wateroverlast

Op korte termijn gaat het waterschap verder onderzoek verrichten aan de robuustheid van het watersysteem. Daarbij worden de inzichten betrokken die zijn opgedaan op basis van de wateroverlast in oktober 2013 om zo versneld tot uitvoering van concrete maatregelen te kunnen overgaan.

Voor de langere termijn hebben, provincie, waterschap en gemeente het project 'Kockengen Waterproof' in het leven geroepen. Daarnaast heeft het waterschap ideeën om rond Kockengen het dorp en de polder qua waterbeheersysteem van elkaar te scheiden. Over deze ideeën wil het waterschap ook in gesprek met inwoners.

Betere beheersbaarheid

Deze inspanningen moeten ertoe leiden dat de problemen in elk geval beter beheersbaar worden, want één ding staat vast: een hoeveelheid neerslag van ca. 138 mm. binnen 48 uur zal nooit zonder enige vorm van overlast kunnen worden weggewerkt. Wel kunnen wij proberen de afvoer in zodanige banen te leiden dat de overlast zich zoveel mogelijk alleen voordoet op plekken waar de gevolgen voor inwoners en bedrijven beperkt zijn.

Daar gaan wij in elk geval onze uiterste best voor doen in de komende tijd.

Met vriendelijke groet,
Dijkgraaf en hoogheemraden

mevrouw J. Goedhart
secretaris-directeur

P.J.M. Poelmann
dijkgraaf

Burgemeester en wethouders van Stichtse Vecht,

mw. drs A.J van Hussen
gemeentesecretaris

mw. mr. drs. J.W.E. Spies
burgemeester

